

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 287/06-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť J. K., L., zastúpeného advokátom JUDr. J. F., P., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 141/01 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 141/01 porušil základné právo J. K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. J. K. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 25 000 Sk (slovom dvadsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. K. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 682 Sk (slovom osemtisícšesťstoosemdesiatdva slovenských korún), ktoré je Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. F., P., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 20. septembra 2006 č. k. I. ÚS 287/06-7 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. K., L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. F., P., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 141/01 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 8 C 144/96).

2. Z prijatej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 2. augusta 1996 podal okresnému súdu návrh na začatie konania vo veci určenia hraníc medzi pozemkami. Predmetné konanie okresný súd 14. septembra 1998 zastavil a vec postúpil na prerokovanie a rozhodnutie Okresnému úradu – odboru katastrálnemu v P. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 11. januára 2001 rozhodol, že právomoc na prerokovanie a rozhodnutie v tejto veci je daná okresnému súdu. V odpovedi z 13. augusta 2003 na sťažovateľovu sťažnosť na prietahy v konaní z 13. júna 2003 podpredsedníčka okresného súdu uznala „sťažnosť ako opodstatnenú“. Okresný súd 22. júna 2006 vo veci rozhodol rozsudkom, proti ktorému podal sťažovateľ 27. júla 2006 odvolanie na krajský súd.

3. Sťažovateľ 13. júna 2003 podal sťažnosť na priet'ahy v konaní adresovanú predsedovi okresnému súdu. Vo veci nie je do dňa podania jeho sťažnosti ústavnému súdu právoplatne rozhodnuté.

Postup okresného súdu považuje sťažovateľ za porušenie ním označeného základného práva.

4. Sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 C 141/01, nariadil okresnému súdu a Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) konať vo veci bez zbytočných priet'ahov, priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 25 000 Sk a náhradu trov konania.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedom, vyjadrením sp. zn. 1 SprO/1329/2006, SprU 3010/2006 z 15. novembra 2006. Právny zástupca sťažovateľa zaujal stanovisko k uvedenému vyjadreniu okresného súdu podaním zo 4. decembra 2006.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s predloženým dokumentačným materiálom dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou týchto základných práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 100/03).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8 C 141/01.

A

Sťažovateľ ako navrhovateľ v 1. rade podal 2. augusta 1996 okresnému súdu proti odporcovi V. R. a spol. návrh „o určenie hranice a vydanie plochy“.

Okresný súd uznesením z 18. novembra 1996 nariadil znalecké dokazovanie znalcom Ing. J. B. z P.

Okresný súd uznesením zo 14. septembra 1998 odvolal znalca, pretože od 1. januára 1998 majú právomoc na rozhodovanie sporu o určenie hraníc katastrálne úrady.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 144/96-47 zo 14. septembra 1998 konanie zastavil a po právoplatnosti uznesenia (17. októbra 1998) postúpil predmetnú vec dňa 12. novembra 1998 Okresnému úradu, odboru katastrálnemu v P. (ďalej len „katastrálny úrad“).

Katastrálny úrad (po čiastočnom konaní vo veci) postúpil vec podaním zo 14. júla 2000 na rozhodnutie sporu o právomoc najvyššiemu súdu.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. Rks 19/00 z 11. januára 2001 rozhodol, že právomoc na prerokovanie a rozhodnutie veci je daná okresnému súdu (vo veci „*nejde o púhe technické určenie hranice pozemkov, ale predmetom konania je spor o vlastnícke právo účastníkov, ktorého vyriešenie presahuje právomoc dotknutého správneho orgánu...*“).

Katastrálny úrad 16. marca 2001 (resp. 11. apríla 2001) postúpil vec okresnému súdu. Veci bola pridelená sp. zn. 8 C 141/01.

Okresný súd 15. októbra 2001 predvolal účastníkov na pojednávanie, ktoré stanovil na 13. november 2001. Súčasne vyzval účastníkov, aby „*do 15 dní označili dôkazy, ktoré navrhuje v predmetnej veci vykonať*“.

Okresný súd 9. novembra 2001 odročil pojednávanie na 5. december 2001.

Pojednávanie konané 5. decembra 2001 (prítomní účastníci konania, resp. ich zástupcovia) bolo pre neprítomnosť predsedníčky senátu z dôvodu práceneschopnosti odročené na 17. január 2002.

Pojednávanie konané 17. januára 2002 bolo po vypočutí prítomných účastníkov odročené na neurčito. Účastníkom bola poskytnutá mesačná lehota na mimosúdne vyriešenie udalosti.

Okresný súd 22. apríla 2002 vyzval navrhovateľov, aby v lehote 10 dní písomne oznámili, či žiadajú pripustenie zámenny účastníkov na strane odporcov (namiesto odporcu v 3. rade).

Navrhovatelia 26. apríla 2002 oznámili, že nesúhlasia so zámennou účastníkov a návrh voči odporcovi v 2. rade berú späť.

Opatrením predsedu okresného súdu z 1. apríla 2003 bola vec pridelená sudkyňi JUDr. E. S.

Okresný súd 21. októbra 2003 zastavil konanie v časti proti odporcovi v 2. rade.

Okresný súd 29. októbra 2003 vyzval navrhovateľov o upresnenie petitu žaloby z 24. januára 2002 a odporcov o oznámenie (presné označenie), aké písomnosti žiadajú predložiť (účastníci doručili svoje podanie okresnému súdu 10., resp. 11. novembra 2003).

Opatrením predsedu okresného súdu z 2. januára 2004 bola vec opätovne pridelená sudkyňi JUDr. V. G.

Okresný súd 9. februára 2004 požiadal katastrálny úrad o zaslanie na vec sa vzťahujúcich zmlúv a rozhodnutí (požadované bolo doručené okresnému súdu 19. februára 2004).

Navrhovatelia podaním z 19. februára 2004 upravili petit návrhu. Navrhovateľ v 2. rade vzal svoj návrh späť „pretože som odpredal svoj podiel bratovi – žalobcovi v prvom rade J. K. ...“.

Okresný súd návrhu navrhovateľa v 2. rade vyhovel uznesením z 18. júna 2004.

Okresný súd 6. augusta 2004 nariadil znalecké dokazovanie znalcom Ing. J. B. z P. Rozhodnutie okresného súdu 27. augusta 2004 napadli navrhovatelia odvolaním.

Okresný súd 14. septembra 2004 odvolal ustanoveného znalca a za znalca pribral Ing. A. T. z L. Voči tomuto znalcovi nemali navrhovatelia námietky (podanie z 23. septembra 2004). Znalec si osobne 30. septembra 2004 prevzal súdny spis sp. zn. 8 C 141/01 a vrátil ho späť 4. novembra 2004.

Navrhovatelia 18. októbra 2004 žiadali krajský súd „*aby spor vedený pod sp. zn. 8 C 141/01-174 bol Okresnému súdu v Prešove odobratý a pridelený ktorémukoľvek okresnému súdu mimo Prešova*“.

K námietke zaujatosti sa 3. novembra 2004 písomne vyjadrila vo veci konajúca sudkyňa. Ani ostatní sudcovia okresného súdu sa necítili byť vo veci zaujatí. Spis bol predložený 10. novembra 2004 krajskému súdu na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti.

Znalec predložil 11. novembra 2004 okresnému súdu znalecký posudok č. 2/2004.

Okresnému súdu bolo 19. novembra 2004 doručené rozhodnutie krajského súdu, ktorým zákonná sudkyňa nebola vylúčená z prerokovania a rozhodovania veci.

Okresný súd 10. januára 2005 rozhodol o znaleckom a 21. januára 2005 zaslal znalecký posudok účastníkom na vyjadrenie.

Právna zástupkyňa sťažovateľa 8. februára 2005 podala proti uzneseniu okresného súdu o znaleckom odvolanie, v ktorom sa vyjadrila aj k znaleckému posudku. Žiadala „*aby vo veci konal iný znalec*“.

Sťažovateľ podaním z 2. marca 2005 navrhol vypočúť ním uvedených svedkov.

Pojednávanie konané 22. marca 2005 bolo po vypočutí prítomných účastníkov odročené na neurčito. Spis mal byť predložený krajskému súdu. Právna zástupkyňa sťažovateľa doplnila svoje odvolanie podaním z 24. marca 2005.

Súdny spis bol 4. apríla 2005 doručený krajskému súdu.

Krajský súd 21. apríla 2005 požiadal znalca o vyjadrenie sa k odvolaniu sťažovateľa (požadované bolo doručené súdu 3. mája 2005).

Okresnému súdu bolo 7. júla 2005 doručené rozhodnutie krajského súdu z 15. júna 2005, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o znaleckom.

Okresný súd 19. augusta 2005 rozhodol, že znalec nie je vylúčený z predmetného konania a 25. augusta 2005 stanovil termín pojednávania na 20. október 2005.

Sťažovateľ 5. septembra 2005 napadol rozhodnutie okresného súdu z 19. augusta 2005 odvolaním. Súdny spis bol predložený 16. septembra 2005 krajskému súdu.

Sťažovateľ 31. augusta 2005 vzniesol námietku zaujatosti zákonnej sudkyne.

Okresnému súdu bolo 18. októbra 2005 doručené rozhodnutie krajského súdu z 12. októbra 2005, ktorým krajský súd potvrdil prvostupňové uznesenie.

Pojednávanie konané 20. októbra 2005 bolo odročené na neurčito. Súdny spis bol 2. novembra 2005 predložený krajskému súdu.

Okresnému súdu bolo 15. novembra 2005 doručené uznesenie krajského súdu zo 7. novembra 2005, ktorým nebola zákonná sudkyňa vylúčená z prerokovania a rozhodovania veci sp. zn. 8 C 141/01.

Okresný súd 29. novembra 2005 pod hrozbou odmietnutia žaloby vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov žaloby, najmä uviesť presný a vykonateľný petit, ktorý by mohol byť spôsobilým podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností.

Okresný súd 6. decembra 2005 stanovil termín pojednávania na 2. február 2006.

Okresný súd 3. januára 2006 požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru Slovenskej republiky P. o doručenie zásielky svedkovi M. Š. z L. a 25. januára 2006 telefonicky požiadal právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby oznámila termín pojednávania tomuto svedkovi navrhovateľov.

Pojednávanie konané 2. februára 2006 bolo po výsluchoch prítomných účastníkov, znalca a svedka F. M. odročené na 6. apríl 2006.

Okresný súd 10. februára 2006 rozhodol o znaleckom, a pripustil zmenu návrhu.

Otec sťažovateľa podaniami z 15. a 17. februára 2006 doručenými okresnému súdu 20. februára 2006 predložil svoje písomne pripomienky k priebehu konania.

Okresný súd otca sťažovateľa (a aj advokátku) 22. februára 2006 písomne vyzval, aby oznámil, či on alebo advokátka JUDr. S. (kto z nich) zastupujú v konaní sťažovateľa.

Otec sťažovateľa 28. februára 2006 predložil okresnému súdu návrhy na doplnenie dokazovania. Advokátka 2. marca 2006 oznámila, že sťažovateľa v konaní zastupuje jeho otec podľa splnomocnenia z 25. júla 2005.

Pojednávanie konané 6. apríla 2006 bolo po prednesoch prítomných účastníkov odročené na 30. máj 2006.

Okresný súd 11. apríla 2006 požiadal katastrálny úrad o podanie informácie (informácia bola podaná 23. mája 2006).

Sťažovateľ 26. apríla 2006 predložil okresnému súdu fotokópiu pozemkovej mapy z roku 1932 a doplnok jeho návrhu na dokazovanie. Návrhy sťažovateľa zaslal okresný súd 4. mája 2006 odporcom na vyjadrenie.

Pojednávanie konané 30. mája 2006 bolo po výsluchu prítomných účastníkov a svedka M. K. odročené na 22. jún 2006 z dôvodu predvolania svedka P. K.

Sťažovateľ 2. júna 2006 písomne spresnil petit žaloby. Zmenu návrhu pripustil okresný súd uznesením zo 14. júna 2006.

Na pojednávaní konanom 22. júna 2006 rozhodol súd rozsudkom č. k. 8 C 141/01-332, ktorým určil spornú hranicu a uložil odporčkyni v 3. rade vydat' sťažovateľovi v rozsudku označenej parcely. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Rozsudok bol doručený účastníkom 17., resp. 18. júla 2006.

Rozsudok z 28. júla 2006 napadol sťažovateľ odvolaním.

Súdny spis sp. zn. 8 C 141/01 bol 18. augusta 2006 predložený krajskému súdu na odvolacie konanie (sp. zn. 1 Co 248/06).

Krajský súd 6. septembra 2006 zaslal odporcom odvolanie sťažovateľa na vyjadrenie a sťažovateľa vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie (odporca V. R. doručil svoje vyjadrenie 18. septembra 2006).

Okresný súd 8. novembra 2006 požiadal krajský súd o zapožičanie súdneho spisu na základe žiadosti ústavného súdu zo 16. októbra 2006.

B

Sťažovateľ k sťažnosti pripojil aj vyjadrenie podpredsedníčky okresného súdu, z 13. augusta 2003 č. k. Spr. 2251/03, v ktorom k jeho sťažnosti z 13. júna 2003 uviedla: *„(...) Konanie bolo začaté dňa 2. 8. 1996 pod pôvodným číslom 8 C 144/96 a pridelené do senátu JUDr. P. Č., ktorý vo veci konal bez prieťahov až do svojho odchodu z justície. Po jeho odchode bola vec prerozdelená do senátu JUDr. V. G., ktorá uznesením zo dňa 14. 9. 1998 vec postúpila na prejednanie a rozhodnutie Okresnému úradu v P., odbor katastrálny. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 10. 1998, čím bola vec u nás evidovaná ako vybavená. V nasledujúcom období konal vo veci Okresný úrad v P. a až na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. 1. 2001 bol spis vrátený opäť súdu dňa 11. 4. 2001. Vec bola pridelená opäť predsedkyni senátu JUDr. V. G., ktorá konala vo veci bez prieťahov do marca 2002.*

Po tomto termíne nebol urobený vo veci žiaden úkon. V dôsledku vykonávania stáže JUDr. V. G. na Krajskom súde v Prešove bola vec pridelená dočasne na konanie predsedkyni senátu JUDr. E. S.

S poukazom na uvedené považujem Vašu sťažnosť za dôvodnú. Vedenie súdu okamžite pristúpilo k sledovaniu ďalšieho priebehu konania a bol daný pokyn na vykonávanie dôkazov smerujúcich k rozhodnutiu v merite veci.“

III.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

2. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k opodstatnenosti sťažnosti uviedol: „Z príslušného spisu vyplýva, že dňa 2. 8. 1996 bola doručená tunajšiemu súdu žaloba o určenie priebehu hranice a vydanie časti nehnuteľnosti. V priebehu konania boli

zabezpečované listinné dôkazy týkajúce sa genézy vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu. V priebehu konania bolo totiž zistené, že došlo nielen k zmene číselného označenia pozemkov, ale aj k zmene výmery. V rokoch 1970 - 1996 dochádzalo k zmene vlastníctva z fyzických osôb na štát, ktorý nakladal s majetkom ďalšími prevodmi opäť na fyzické osoby. Prejednávaná vec bola zložitá predovšetkým po stránke zisťovania skutkového stavu. Boli spracované dva znalecké posudky s rôznymi závermi.

Okrem toho žalobca v priebehu konania svojim zastupovaním poveril štyroch rôznych zástupcov (2 advokátov a 2 fyzické osoby). Najmä v priebehu zastupovania žalobcu fyzickými osobami (p. P. I. a p. A. K.) bol postup súdu sťažený nekvalifikovanými podaniami, v dôsledku ktorých súd odstraňoval vady konania po procesnej stránke.

Na základe uvedeného žiadame Ústavný súd Slovenskej republiky, aby vyslovil, že: postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 141/01 nebolo porušené právo J. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

K vyjadreniu predsedu okresného súdu zaujal stanovisko právny zástupca sťažovateľa, v ktorom uviedol: „*Nie je podstatné, kto žalobcu zastupoval v predmetnej veci, ale termíny dodržania a možnosti konania súdu v zmysle ustanovenia OSP, ktoré neboli v termínoch dodržané. Snáď bolo potrebné oznámiť zúčastneným stranám o potrebe predĺženie lehôt na možnosť vytýčiť neskorší termín pojednávania a jeho realizácie. Tým by bolo možné zobrať do úvahy jeho podnety, ktoré sú z pohľadu OS v Prešove k predmetnej veci nekvalifikované a alibistické ku času, ktorý prebieha pri jeho rozhodovaní. Názor sťažovateľa je ten, že bolo potrebné konať v určitých termínoch, aj keď zákonom nedefinovaných tak, aby zo strany sťažovateľa nebolo potrebné podať tento podnet.“*

3. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní zásadne

až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. I. ÚS 41/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 141/01, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

3.1 Pri hodnotení podľa kritéria zložitosti posudzovanej veci ústavný súd vzal do úvahy určitú skutkovú zložitosť (napr. nutnosť nariadiť znalecké dokazovanie, konanie o návrhoch účastníkov a nimi podaných opravných prostriedkoch). Táto zložitosť však nie je výlučnou a ani hlavnou príčinou doterajšej dĺžky konania.

3.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, t. j. správania sťažovateľa v predmetnom konaní, ústavný súd nemohol neprihliadnuť na skutočnosť, že k celkovej dĺžke konania prispel aj sťažovateľ svojimi neúspešnými procesnými návrhmi (napr. námietky zaujatosti voči sudcom okresného súdu, zákonnej sudkyni a znalcovi, viacnásobné úpravy petitu žaloby a odvolania proti rozhodnutiam okresného súdu), čo vplývalo na predĺženie doterajšej doby konania (pozri vyššie prehľad úkonov okresného súdu v časti II. A odôvodnenia).

Uvedené skutočnosti síce vyplývali z využívania procesných oprávnení daných účastníkom konania, avšak v danom prípade (najmä pokiaľ pri ich využívaní bol sťažovateľ neúspešný) prispeli k predĺženiu doterajšieho priebehu konania, pričom uvedené obdobia nemožno podľa názoru ústavného súdu pripočítať na vrub okresnému súdu.

3.3 Ústavný súd ďalej skúmal postup okresného súdu v posudzovanom konaní z hľadiska zisťovania eventuálnych dôvodov (príčin) sťažovateľom namietaného porušenia označeného základného práva.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že konanie v predmetnej veci od jej prijatia okresným súdom (2. augusta 1996) dosiaľ trvá viac ako 10 rokov.

Na základe posúdenia postupu okresného súdu vyplývajúceho zo súdneho spisu sp. zn. 8 C 144/96 ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v období:

- od 18. marca 1996 (nariadenie znaleckého dokazovania) do 14. septembra 1998 (odvolanie znalca), t. j. viac ako 21 mesiacov,
- od 12. novembra 1998 (odstúpenie veci katastrálnemu úradu) do 11. apríla 2001 (vrátenie veci okresnému súdu), t. j. viac ako 28 mesiacov,
- od 11. apríla 2001 do 15. novembra 2001 (predvolanie na pojednávanie), t. j. viac ako 6 mesiacov,
- od 26. apríla 2002 (odpoveď sťažovateľa) do 21. októbra 2003 (uznesenie okresného súdu), t. j. viac ako 17 mesiacov,
- od 11. novembra 2003 (odpoveď účastníkov) do 18. júna 2004 (uznesenie okresného súdu), t. j. viac ako 7 mesiacov, keď okresný súd vykonal len dva procesné úkony (výzva katastrálnemu úradu z 9. júla 2004 a rozhodnutie o späťvzatí časti návrhu),

t. j. spolu viac ako 79 mesiacov (vyše 6 rokov) nečinný, resp. nevykonal vo veci úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas súdneho konania nachádza. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k prietahom, ktoré neboli spôsobené výlučne zložitou vecou ani správaním účastníkov konania (pozri tvrdenie uvedené vo vyjadrení predsedu okresného súdu z 15. novembra 2006), ale postupom okresného súdu v posudzovanom konaní.

Uvedený postup okresného súdu hodnotí ústavný súd ako postup súdu, ktorý nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa v jeho veci, a teda ako taký, ktorý spôsobil zbytočné prietahy v konaní (napr. II. ÚS 10/01). Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali výlučne spôsobiť tieto prietahy, ústavný súd z dôvodov vyššie uvedených neakceptoval.

Vychádzajúc zo svojej judikatúry ústavný súd nad rámec uvedených konštatácií ešte poznamenáva, že občianske súdne konanie, ktoré bez právoplatného rozhodnutia súdu trvá tak dlho, ako je to v danej veci (s prihliadnutím na všetky vyššie uvedené skutočnosti pôsobiace na dĺžku konania), je konaním nezlučiteľným s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Nadväzujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, ktorú si ústavný súd osvojil pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (ustanoveného čl. 48 ods. 2 ústavy), ústavný súd zdôrazňuje v zásade obsahovú príbuznosť (totožnosť, nie odlišnosť) týchto práv.

Konanie v neprimeranej lehote v kontexte uvedeného znamená teda súčasne aj konanie so zbytočnými prietahmi (oboje spôsobujú pretrvávajúci stav právnej neistoty účastníkov konania).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že okresný súd už vo veci meritórne rozhodol (22. júna 2006), neprichádzalo do úvahy v okolnostiach prípadu rozhodnúť v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde o návrhu sťažovateľa na prikázanie okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadované finančné zadosťučinenie vo výške 25 000 Sk odôvodnil „*psychickou a finančnou záťažou z doterajšieho priebehu a času konania*“.

Keďže iba konštatovanie porušenia označeného základného práva nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa, ústavný súd uznal za dôvodné priznať mu finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, ale aj správanie sťažovateľa v predmetnom konaní (pozri bod 3.2 tejto časti), v ním požadovanej výške, t. j. v sume 25 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, písomné podanie (sťažnosť) zo 7. septembra 2006 a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu zo 4. decembra 2006. Odmena za jeden úkon právnych služieb (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, t. j. 1/6 z výpočtového základu 16 381 Sk) je 2 730 Sk, čo predstavuje spolu s režijným

paušálom 164 Sk sumu 2 894 Sk. Odmena advokátovi za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje spolu sumu (za tri úkony právnych služieb) 8 682 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Keďže prikázanie krajskému súdu, „*aby vo veci okamžite konal*“ je podmienené vyslovením porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 ústavy), o ktoré sťažovateľ nepožiadala, ústavný súd sa týmto návrhom sťažovateľa nezaoberal.

8. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2006